

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen ja opetus- ja kulttuuriministeriön suositus opetuksen ja varhaiskasvatuksen järjestäjille koronavirusepidemian aikana ja paikalliset toimenpiteet Juuan esiopetuksessa / perusopetuksen kouluissa

(Paikalliset täydennykset on kirjoitettu punaisella.)

Lakiperusteet ja toimivaltaisuudet

Tartuntatautilain (1227/2016) 8 §:n mukaisesti aluehallintovirasto sovittaa yhteen ja valvoo tartuntojen torjuntaa alueellaan. Sairaanhoidopiirin kuntayhtymä ohjaa ja tukee kuntia ja sosiaalihuollon ja terveydenhuollon toimintayksiköitä tartuntatautien torjunnassa, kehittää alueellisesti tartuntatautien diagnostiikkaa ja hoitoa sekä selvittää epidemioita yhdessä kuntien kanssa. Aluehallintovirasto ja sen toimialueen sairaanhoidopiirien kuntayhtymät tekevät yhteistyötä tartuntatautien torjunnassa. Aluehallintovirasto tekee tässä laissa säädettyt hallinnolliset päätökset käyttäen hyväksi sairaanhoidopiirin kuntayhtymän, erityisvastuualueen ja Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen asiantuntemusta.

Tartuntatautilain 9 §:n mukaisesti kunnan velvollisuutena on järjestää alueellaan tässä laissa tarkoitettu tartuntatautien vastustamistyö osana kansanterveystyötä siten kuin kansanterveyslaissa (66/1972), terveydenhuoltolaissa (1326/2010) ja tässä laissa säädetään. Tartuntatautien vastustamistyöhön kuuluu tässä laissa tartuntatautien ehkäisy, varhaistoteaminen ja seuranta, epidemian selvittämiseksi tai torjumiseksi tarvittavat toimenpiteet sekä tartuntatautiin sairastuneen tai sairastuneeksi epäillyn tutkimus, hoito ja lääkinnällinen kuntoutus sekä hoitoon liittyvien infektioiden torjunta.

Suosituksen tarkoitus

Tämän suosituksen tarkoitus on tukea kouluja ja varhaiskasvatuksen toimintayksiköitä toteuttamaan koulunkäynti tai varhaiskasvatus lapsille ja henkilökunnalle koronaepidemian aikana siten, että se on turvallista lapsille ja henkilökunnalle. Suositusta noudattamalla voidaan hallita tartuntariskiä eli vähentää tartuntoja ja rajata mahdollisissa altistustilanteissa altistuneiden joukko mahdollisimman pieneksi. Toimintaa suunniteltaessa on tärkeää sovittaa yhteen lapsen etu ja oikeudet ja tartuntatautien torjunnan periaatteet.

Suositukset turvalliseen koulunkäyntiin ja varhaiskasvatukseen

1. Kouluun tai varhaiskasvatukseen ei saa tulla sairaana

Koronavirus aiheuttaa hengitystieinfektion, jonka oireita voivat olla mm. yskä, kurkkukipu, kuume, hengenahdistus, lihaskivut, vatsaoireet ja päänsärky (<https://thl.fi/fi/web/infektiotaudit-ja-rokotukset/ajankohtaista/ajankohtaista-ko-ronaviruksesta-covid-19/oireet-ja-hoito-koronavirus>). Kouluun tai varhaiskasvatukseen ei pidä tulla, jos on sairastumiseen viittaavia oireita. Jos lapsi sairastuu päivän aikana, oireinen lapsi siirretään välittömästi erilliseen, **ennalta sovittuun tilaan odottamaan huoltajaa aikuisen valvonnassa (tilaan viety kertakäyttöhanskoja ja suu-nenäsuojukset). Oireisten tulee olla yhteydessä omalle terveysasemalleen ja hakeutua sieltä saatujen ohjeiden mukaisesti koronavirustestiin.**

Oireisten tulee herkästi hakeutua koronavirustestiin. Mikäli testitulokset on negatiivinen ja oireilu selvästi vähenemässä, voi varhaiskasvatukseen tai kouluun palata, vaikka oireet eivät olisi

kokonaan väistyneet. Ennen testituloksen valmistumista on kuitenkin vältettävä kontakteja muihin. Jos oireet myöhemmin alkavat uudelleen tai lisääntyvät, tulee hakeutua uuteen testiin.

Jos oireet johtuvat allergiasta ja helpottavat selvästi allergialääkityksen aloittamisen jälkeen, voi varhaiskasvatukseen tai kouluun palata, vaikka oireet eivät olisi kokonaan väistyneet. Jos oireet eivät helpota lääkityksestä huolimatta, tulee hakeutua testiin. Jos testitulos on negatiivinen, voi varhaiskasvatukseen tai kouluun palata.

2. Riskiryhmään kuuluvat

Vaikea koronavirustauti on harvinainen lapsilla, eikä sen riski ole lisääntynyt terveillä, eikä valtaosalla niistä lapsista ja nuorista, joilla on jokin pitkäaikaissairaus. Vaikean koronavirustaudin riskiryhmään kuuluvat ne lapset, joiden perussairaus muutenkin aiheuttaa suurentuneen riskin vakaville infektioille. Hoitava lääkäri arvioi, voiko lapsi, jolla tai jonka perheenjäsenellä on vaikea perussairaus tai joka tarvitsee säännöllistä puolustuskykyä lamaavaa lääkitystä, osallistua lähiopetukseen tai varhaiskasvatukseen. Varhaiskasvatuksen ja koulun tapauskohtaisia järjestelyjä koskevassa päätöksenteossa voidaan hyödyntää lääkärin arviota.

Kouluissa työskentelevien osalta toimenpiteet perustuvat työnantajan tekemään riskinarvioon. Työterveyshuolto tukee työnantajaa riskinarviossa. **Jos työterveyshuolto antaa työntekijälle todistuksen, ettei tämä voi työskennellä koulussa, työntekijälle pyritään järjestämään muuta työtä.**

Vakavan koronavirustaudin riskiryhmät: <https://thl.fi/fi/web/infektiotaudit-ja-ro-kotukset/taudit-ja-torjunta/taudit-ja-taudinaiheuttajat-a-o/koronavirus-covid-19/vakavan-koronavirustaudin-riskiryhmat>

3. Tarpeettomia fyysisiä kontakteja tulisi välttää

Koronavirus tarttuu ensisijaisesti pisaratartuntana <https://thl.fi/fi/web/infektio-taudit-ja-rokotukset/ajankohtaista/ajankohtaista-koronaviruksesta-covid-19/tarttuminen-ja-suojautuminen-koronavirus>. Mikäli mahdollista, koulussa vältetään lapsen ikä ja kehitystaso huomioiden tilanteita, joissa ollaan suorassa kosketuksessa muiden kanssa. Kunnan sivistystoimi ja kunnan tartuntataudeista vastaava yksikkö ohjeistavat tarvittaessa tarkemmin käytännön toimenpiteissä. Kunta määrittelee tilanteeseensa sopivat käytännöt ja ohjeistaa perheitä toimimaan niiden mukaisesti.

Toimenpiteet Juuan esiopetuksessa / perusopetuksen kouluissa

- Hygienian tehostamisesta ja fyysisten kontaktien välttämisestä huolimatta on tärkeää huolehtia, että lapsi saa tarvitsemansa läheisyyden, turvan ja vuorovaikutuksen mahdollisimman samalla tavalla kuin ennenkin.
- Ryhmäkokoja ja henkilöstömitoitusta koskeva sääntely on voimassa varhaiskasvatusta ja perusopetusta koskevan lainsäädännön mukaisesti
- Varhaiskasvatus järjestetään mahdollisuuksien mukaan niin, että ryhmiä ei sekoiteta tai yhdistetä keskenään. Myös varhaiskasvatuksen henkilöstön tulisi toimia saman lapsiryhmän kanssa.
- Alakouluissa opetusryhmät tulisi pitää erillään koko koulupäivän ajan. Valinnaisissa aineissa opetusryhmä voi vaihtua, mikäli opetusta ei voitaisi muutoin toteuttaa. Mikäli opetusryhmien erillään pitäminen esim. yläkouluissa on mahdotonta, panostetaan väljyyteen ja hygieniaan sekä pyritään porrastamaan opetusta mahdollisuuksien mukaan.

- Toimintaa rytmittämällä ja porrastamalla sekä ulkotiloja hyödyntämällä pyritään siihen, että samassa tilassa on mahdollisimman vähän henkilöitä.
- Tyhjillään olevia opetukseen soveltuvia tiloja voidaan tarvittaessa ottaa opetuskäyttöön.
- Ruokailu järjestetään mahdollisuuksien mukaan oman luokan tai ryhmän kanssa **opettajan jatkuvassa ohjeistuksessa ja valvonnassa tarkan aikataulutuksen mukaisesti**. Hygieniasta huolehditaan ruuanvalmistuksen ja -jakelun sekä syömisen aikana.
- Koulussa tai varhaiskasvatuksessa tapahtuva toiminta ei ole kokoontumislain mukainen yleinen kokous tai yleisötilaisuus. Toimintaan ei sovelleta mahdollisia kokoontumisrajoituksia.
- Isoja yhteisilaisuuksia ei tulisi järjestää, jos väljyys- ja hygieniehtekijöitä ei voida huomioida.
- Muiden kuin lasten sekä koulun ja varhaiskasvatuksen henkilökunnan oleskelua koulun tai varhaiskasvatuksen alueella tulisi välttää. Lapsen ja perheen mahdollisuus tutustua koulun tai varhaiskasvatuksentoimintaan järjestetään väljyys- ja hygieniehtekijät huomioiden.
- Henkilökunnan kokoontumisia tulisi välttää, esimerkiksi opettajien kokoukset järjestetään ensisijaisesti etäyhteyden avulla.
- Henkilöstö ei pääsääntöisesti siirtyisi toimipaikasta toiseen tartuntojen leviämisen ehkäisemiseksi, **paitsi jos se on työn tekemisen kannalta välttämätöntä. Tällöin huolehditaan erityisesti käsihygieniasta yksiköstä lähdettäessä ja toiseen siirryttäessä.**
- **Oppilaille, huoltajille ja henkilökunnalle laitetaan erillinen tarkempi tiedote koulujen osalta Wilmassa päivittäisistä käytänteistä ja ohjeista.**
- **Henkilöiden välisistä turvaväleistä ei olla antamassa määräyksiä, mutta oppilaita ohjataan pitämään turvaväliä.**

Työterveyslaitoksen ohje työntekijälle: <https://hyvatyo.ttl.fi/koronavirus/ohje-tyontekijalle>

4. Hyvä käsi- ja yskimishygienia estää tartuntoja

Koronavirus tarttuu ensisijaisesti pisaratartuntana <https://thl.fi/fi/web/infektioaudit-ja-rokotukset/taudit-ja-torjunta/taudit-ja-taudinaiheuttajat-a-o/koronavirus-covid-19> . Oikein toteutettu yskimis- ja käsihygienia estää tartuntoja.

- Kädet suositellaan pestäväksi kotona aina ennen kouluun lähtemistä ja kotiin palattaessa.
- Sekä lapset että aikuiset pesevät kätensä aina tullessaan kouluun tai varhaiskasvatukseen, sekä ennen kotiinlähtöä. Lisäksi kädet pestään ennen ruokailua, aina ulkoa sisälle tullessa, sekä aina aivastamisen tai yskimisen jälkeen, tai kun kädet ovat näkyvästi likaiset. Kädet kuivataan kertakäyttöisiin paperisiin käsipyyhkeisiin.
- Jos käsienpesumahdollisuutta ei ole, käytetään käsihuhdetta. Käsihuhdetta tulee olla helposti saatavilla. Lasten käsihuhdetten käyttö tapahtuu aikuisen valvonnassa.
- Aivastamisen tai yskimisen yhteydessä suun eteen laitetaan kertakäyttönenäliina, joka heitetään roskiin heti käytön jälkeen. Jos nenäliinaa ei ole saatavilla, suojataan suu kyynärtaipeella. Kädet pestään tämän jälkeen.

<https://thl.fi/fi/web/infektioaudit-ja-rokotukset/taudit-ja-torjunta/infektioiden-ehkaisy-ja-torjuntaohjeita/kasienpesu-ja-yskiminen>

5. Siivous ja omat tavarat

Koronavirus tarttuu ensisijaisesti pisaratartuntana, kun sairastunut yskii tai aivastaa. On mahdollista, että virus tarttuu myös kosketuksen kautta. Koronavirukset eivät säily pitkiä aikoja ilmassa tai pinnoilla vaihtelevissa lämpötiloissa. Tavaroiden välityksellä tapahtuvia tartuntoja ei ole todettu. Siivouksessa käytetään heikosti emäksistä yleispuhdistusainetta. Saniteettitiloissa voi siivousta tehostaa käyttämällä desinfiointiainetta. Noudatetaan Työterveyslaitoksen siivousohjeita.

- Pyyhitään kosketuspinnat, kuten ovenkahvat, käsinojat, pulpetit ja pöydät, valokatkaisijat ja hanat vähintään päivittäin, mielellään kahdesti päivässä.
- Yhteiskäytössä olevien työvälineiden, kuten näppäimistöjen, tablettien tai askartelutarvikkeiden (sakset ym.) käyttöä vältetään tai ne puhdistetaan säännöllisesti, mieluiten aina käyttäjien välillä. Myös lelujen säännöllisestä puhdistamisesta huolehditaan. **Pyritään siihen, että oppilas käyttää pääsääntöisesti omia välineitään omalla pulpetilla.**
- Lapselle tärkeän lelun saa tuoda varhaiskasvatukseen ja viedä kotiin päivän päätteeksi.

<https://hyvatyo.ttl.fi/koronavirus/ohje-siivoukseen>

6. Jos koulussa tai varhaiskasvatuksessa todetaan koronavirustartunta

Tartuntaketjujen selvitystyö kuuluutartuntatautilain mukaan kunnan tai sairaanhoitopiiriin tartuntataudeista vastaavalle lääkärille. Jos koulussa tai varhaiskasvatuksessa todetaan jollakulla koronavirustartunta, selvitetään, onko tapahtunut altistumista, ja altistuneet pitää jäljittää ja asettaa tartuntatautilain nojalla karanteeniin yleensä 14 vuorokaudeksi.

Koronavirustartunnan saaneen on siten oltava pois koulusta tai varhaiskasvatuksesta yleensä vähintään 14 vuorokauden ajan oireiden alkamisesta, mutta tarvittaessa pidempään niin, että hän on ollut vähintään kaksi vuorokautta oireeton ennen kuin palaa kouluun tai varhaiskasvatukseen.

7. Ohjeita koulukuljetuksiin:

Suojautumisen pääperiaatteet COVID-19-tartuntojen ehkäisemiseksi:

1. Oppilaat eivät matkusta sairaana ja kuljettaja ei tule sairaana tai oireisena töihin. Tämä on tärkein suojautumistoimenpide.
2. Pidetään etäisyyttä ja pidättäydytään fyysisestä kontaktista (esim. kättely). Tämä koskee sekä oppilaita että kuljettajaa. Kuljettaja neuvoo oppilaita sijoittumaan autoon tilaväljyyden huomioiden aina kulloisenkin tilanteen mukaan.
3. Korostetaan hyvää yskimis- ja aivastamishygieniaa
4. Huolehditaan käsihygieniasta
5. Huolehditaan kulkuneuvon siisteydestä ja pintojen puhtaudesta

Kuljetuspalvelut noudattavat toiminnassaan THL:n koulukuljetusohjeita:

https://thl.fi/documents/533963/5860112/Ohje_koulukuljetukset_120520.pdf/78e843fb-dc0b-12c8-5c1d-5edf00ff6447?t=1589276979092

Taudin leviämisen estämiseksi suositellaan oppilaita noudattamaan seuraavia turvatoimenpiteitä koulukuljetuksissa:

Menomatka koululle

- Kotoa lähdettäessä pestään kädet huolellisesti.
- Kuljetusta odottaessa noudatetaan turvaväliä toisiin oppilaisiin.
- Autoon noustaessa säilytetään turvaväli, kun jonotetaan omaa vuoroa ja odotetaan kuljettajan ohjetta istuinpaikan valinnasta.
- **Autossa/istuessa vältetään ylimääräistä keskustelua ja pyritään suuntaamaan katse pois päin kassamatkustajista, varsinkin jos auto on täynnä ja vieressä on toinen matkustaja.**
- **Koulun pihalle saavuttaessa poistutaan autosta yksitellen etupäästä alkaen turvavälit pitäen.**
- **Siirrytään koulun välituntialueelle ja muistetaan pitää turvaväli.**

Paluumatka koululta

- **Odotetaan turvavälein koulun välituntialueella / kyyditysten odotusalueella auton saapumista.**
- Lähestytään autoa turvavälit säilyttäen.
- Autoon noustaessa säilytetään turvaväli, kun jonotetaan omaa vuoroa ja odotetaan kuljettajan ohjetta istuinpaikan valinnasta.
- **Autossa/istuessa vältetään ylimääräistä keskustelua ja pyritään suuntaamaan katse pois päin kassamatkustajista, varsinkin jos auto on täynnä ja vieressä on toinen matkustaja.**
- Pysäkillä saavuttaessa poistutaan autosta yksitellen etupäästä alkaen turvavälit pitäen.
- Pysäkillä ja siitä mahdollisella kotimatalla jalan tai vaihtokuljetuksella noudatetaan yleisiä turvatoimenpiteitä turvavälit säilyttäen.

Yleistä:

- turvaväli on vähintään 1m
- käsi- yskimishygieneiasta huolehtimiseksi toimitaan OKM:n ja THL:n antamalla ohjeistuksella -> käsien pesu kotiin saavuttaessa, ks. yllä

<https://thl.fi/fi/web/infektiotaudit-ja-rokotukset/taudit-ja-torjunta/infektioiden-ehkaisy-ja-torjuntaohjeita/kasienpesu-ja-yskiminen>

- Jos oppilaalla epäillään COVID-19-tartuntaa, tulee häntä ja vanhempia neuvoa ottamaan puhelimitse yhteyttä terveydenhuollon päivystykseen.
- huoltajia pyydetään ilmoittamaan kuljetuspalveluihin kohdistuvista muutoksista ensisijaisesti Tuija Gröhnille, p. 040-1042403 tai vaihtoehtoisesti Minna Väisäselle, p. 040-1042431
- Valtakunnallisesta maskisuosituksesta käydään parhaillaan keskustelua. Mahdollisesti jatkossa joukkoliikenteellä toteutettavissa koulukuljetuksissa voidaan suositella maskien käyttämistä. Tästä annetaan lisätietoa myöhemmin, kun viranomaiset tekevät asiassa ratkaisuja.